

Quickscan natuurwaardenonderzoek
Diverse locaties omgeving Bathmen
in opdracht van de Gasunie

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek
Diverse locaties omgeving Bathmen in opdracht van de Gasunie

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU
Contactpersoon: dhr. N. van Benthem

Projectnummer en versie: 469, versie 1.1		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 16 september 2014
Ligging projectgebied: Diverse locaties rondom Bathmen	Amersfoortcoördinaten: div. locaties	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

[@natuurbankOverijssel](https://twitter.com/natuurbankOverijssel)

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	5
2. Het onderzoeksgebied.....	6
2.1 Situering.....	6
2.2 Beschrijving van de deelgebieden	10
3 Voorgenomen activiteiten.....	15
3.1 Algemeen.....	15
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	15
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	15
3.4 Vaststellen onderzoeksgebied.....	16
4. Gebiedsbescherming	17
4.1 Algemeen.....	17
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied	17
4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS).....	18
4.4 Slotconclusie	20
5. Soortenbescherming; het onderzoek	21
5.1 Methode	21
5.2 Verwachting	22
5.3 Resultaten.....	23
5.4 Toetsingskader	24
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	24
5.6 Historische gegevens.....	27
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	27
6. Conclusies en advies.....	28
Bijlagen:	29

Samenvatting

De Gasunie gaat op zeven verschillende locaties bestaande gasleiding vervangen, nieuwe leiding leggen en/of oude leiding verwijderen. Deze locaties liggen globaal tussen Zutphen en Deventer. Mogelijk hebben deze werkzaamheden een schadelijk effect op beschermde soorten, beschermd natuurgebied of de EHS. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zullen dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' en de 'Gedragscode voor Waterschappen zijn'. Beide gedragscodes geven aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Voorliggende rapportage beschrijft het mogelijke effect van de aanleg- en het verwijderen van gasleidingen op zeven locaties in het buitengebied ten noorden van Zutphen op beschermde soorten. De meeste werkzaamheden vinden plaats in verharding, wegbermen, siertuin en agrarisch cultuurlandschap. Bij twee locaties is sprake van de aanleg van een tijdelijke werkgang d.m.v. damwand in een beek/sloot en één locatie bevindt zich in een extensief beheerde uiterwaard. De meeste deelgebieden vormen een ongeschikte habitat voor beschermde soorten zoals vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet. Het is niet uitgesloten dat sommige meer algemene- en weinig kritische soorten zoals vermeld in tabel 1 in de deelgebieden voorkomen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor art. 8-13 van de Ff-wet. De aanwezigheid van bezette vogelnesten kan in een aantal deelgebieden niet uitgesloten worden. Bezette vogelnesten kunnen aanwezig zijn in grazige vegetatie, bomen en struiken. Gelet op de aard van de voorgenomen activiteit kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren van bezette nesten en het verwonden/doden van vogels. Geadviseerd wordt om (natuurlijke) grazige vegetaties en opgaande beplanting te rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is augustus-maart. Door de voorgenomen activiteit wordt het functionele leefgebied van vleermuizen niet negatief beïnvloed, mits de genoemde werkwijze gevolgd wordt (geen langdurige- en felle verlichting buiten de daglichtperiode, in het bijzonder de Nieuwe Schipbeek).

Voor alle soorten geldt een algemene zorgplicht om te voorkomen dat soorten onnodig lijden of gedood worden. Om aan de algemene zorgplicht te kunnen voldoen wordt geadviseerd om alle grazige vegetaties voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden kort te maaien (niet klepelen) en het maaisel af te voren. Dit maakt deze plekken ongeschikt voor kleine zoogdieren en amfibieën. Om amfibieën in winterrust niet te storen wordt geadviseerd om de zinkers aan te brengen buiten de winterperiode. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet wordt niet noodzakelijk geacht.

Op één locatie na, liggen alle deelgebieden buiten Natura 2000-gebied en op twee locaties na, liggen alle deelgebieden buiten de EHS. Door de

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of direct naast een beschermd natuurgebied of de EHS. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van beschermd natuurgebied of de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

1. Inleiding

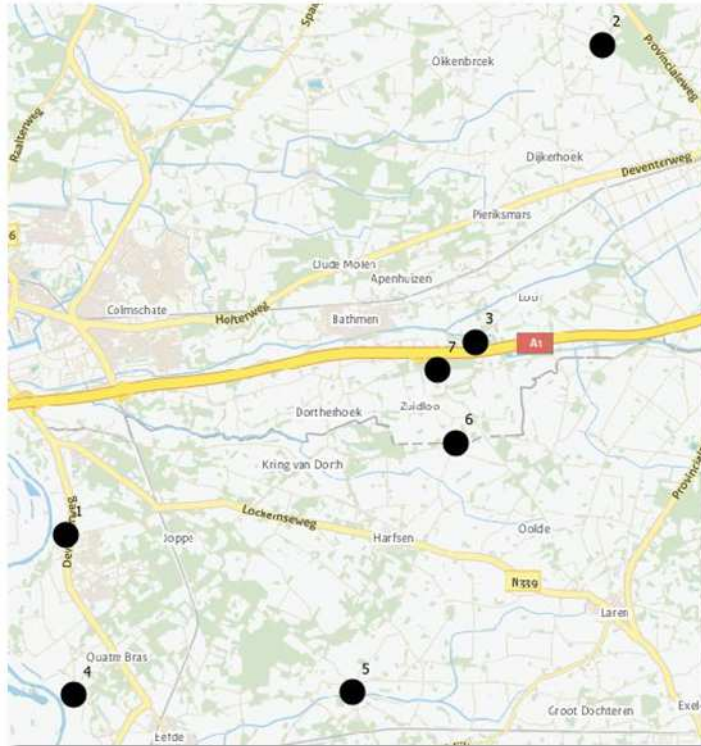
De Gasunie gaat op zeven verschillende locaties bestaande gasleidingen vervangen, nieuwe leidingen leggen en/of oude leidingen verwijderen. Deze locaties liggen globaal tussen Zutphen en Deventer. Mogelijk hebben deze werkzaamheden een schadelijk effect op beschermde soorten, beschermd natuurgebied of de EHS. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

2. Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het onderzoeksgebied bestaat uit zeven deelgebieden, globaal gelegen in de driehoek Zutphen-Deventer-Holten. Op onderstaande kaart wordt de globale ligging van de deelgebieden weergegeven.

Links: Ligging van de onderzoekslocaties met nummering. Rechts: ligging van de onderzoekslocaties in Nederland.

Nummer	Omschrijving
1	GOS-Veerweg, Gorssel
2	Espelodijk, Holten
3	Baarhorsterdijk, Bathmen
4	IJsseldijk, Eefde
5	Kapelweg, Harfsen
6	Peppeldijk, Bathmen
7	Braakmanssteeg, Bathmen

Ad 1. Detailopname van het onderzoeksgebied GOS-Veerweg, Gorssel

Ad 2. Detailopname van het onderzoeksgebied Espelodijk, Holten

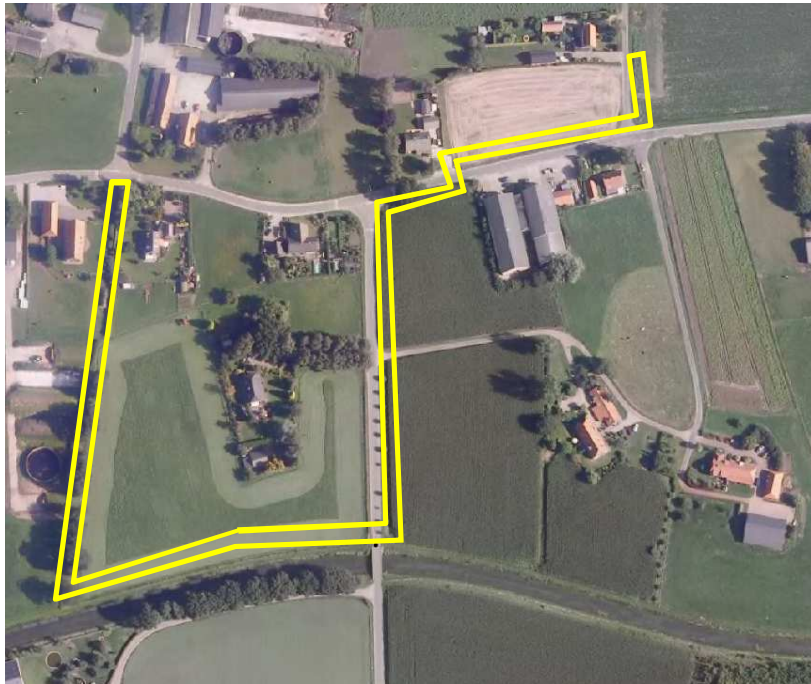
Ad 3. Detailopname van het onderzoeksgebied Baarhorsterdijk, Bathmen

Ad 4. Detailopname van het onderzoeksgebied IJsseldijk, Eefde

Ad 5. Detailopname van het onderzoeksgebied Kapelweg, Harfsen

Ad 6. Detailopname van het onderzoeksgebied Peppeldijk, Bathmen

Ad 7. Detailopname van het onderzoeksgebied Braakmanssteeg, Bathmen

2.2 Beschrijving van de deelgebieden

1. GOS-Veerweg, Gorssel

Deelgebied GOS-Veerweg bestaat uit een siertuin en een deel van het GOS-terrein. In de siertuin staan enkele bomen, struiken en gazon. Aan weerszijden van het tracé in de tuin staan enkele loofbomen, evenals aan de westzijde van het GOS-terrein. Enkele bomen dienen gekapt te worden om de geplande werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Impressie van het onderzoeksgebied.

2. Espelodijk, Holten

Deelgebied Espelo-Veerweg bestaat uit een strook wegberm en agrarische cultuurgrond, tijdens het onderzoek in gebruik als grasland t.b.v. de melkveehouderij. De wegberm bestaat uit een korte grazige vegetatie welke deels als gazon wordt beheerd door de buurman.

Impressie van het onderzoeksgebied.

3. Baarhorsterdijk, Bathmen

Dit deelgebied bestaat uit een water, oever en grasland. In dit deelgebied wordt een zinker door de Nieuwe Schipbeek gelegd. De oever bestaat uit een vegetatie van moerasplanten, overgaand in een grazige vegetatie. Rondom de insteek staan opgaande bomen. Mogelijk moet een deel van deze bomen geveld moeten worden. Het betreft vrij jonge loofbomen.

Impressie van het onderzoeksgebied.

4. IJsseldijk, Eefde

Het deelgebied 'IJsseldijk-Eefde' bestaat uit een grazige vegetatie en een smalle sloot omgeven door (deels) extensief beheer agrarische cultuurgonden, tijdens het onderzoek in gebruik als grasland. Deze stond tijdens met veldwerk droog. De grazige vegetatie bestaat uit bloemrijk grasland dat jaarlijks gemaaid/gehooïd wordt. Opgaande bomen en struiken ontbreken.

Impressie van het onderzoeksgebied.

5. Kapelweg, Harfsen

Het deelgebied 'Kapelweg-Harfsen' bestaat uit een houtwal (met zomereiken en beuken), wegberm, siertuin en agrarische cultuurland. Het agrarische cultuurland bestaat deels uit grasland en deels uit akker (t.b.v. de teelt van mais en aardappels). Het cultuurland bestaat uit een monocultuur en kent een intensief gebruik. De wegberm bestaat uit een soortenarme grazige vegetatie. De houtwal bestaat uit loofbomen van ca. 60-70 jaar oud met hoofdzakelijk een grazige vegetatie en lokaal ruigte (Braam). Het is

onduidelijk of de bomen gerooid moeten worden t.b.v. de geplande werkzaamheden. De siertuin bestaat deels uit gazon en deels uit opgaande beplanting in de vorm van planten en struiken.

Impressie van het onderzoeksgebied.

6. Peppeldijk, Bathmen

Deelgebied Peppeldijk bestaat uit een klein oppervlak agrarische cultuurgrond, een sloot met oever en een zandweg met wegberm. Opgaande beplanting ontbreekt. De agrarische cultuurgrond was tijdens het veldonderzoek in gebruik als grasland t.b.v. de melkveehouderij.

Impressie van het onderzoeksgebied.

7. Braakmanssteeg, Bathmen

Het deelgebied Braakmanssteeg bestaat grotendeels uit lage sierbeplanting (rozenbottelperk & klimop), kort gemaaide wegberm en deels uit agrarische cultuurgrond; tijdens het onderzoek in gebruik als grasland t.b.v. de melkveehouderij. Het deelgebied grenst aan de west- en zuidzijde aan een verharde weg en aan de oost- en noordzijde aan een siertuin. Het oostelijke deel ligt in het agrarische cultuurland (grasland).

Impressie van het onderzoeksgebied.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit bestaat uit het nieuw leggen of verwijderen van een gasleiding. Deze wordt meest gegraven in het maaiveld, maar in drie deelgebieden wordt deze door een sloot/beek gelegd. Bij het leggen/verwijderen van de leiding in de droge bodem, wordt de grazige vegetatie in de berm of agrarisch gebied voorafgaand aan de ingreep gemaaid. Bij het werken in een watergang worden aan weerszijden van de leiding damwanden gezet waarna deze wordt leeggepompt. Taluds van de werkgeulen worden veilig aangelegd (voor zowel de medewerkers als dieren). Na uitvoering van de werkzaamheden is het uiterlijk van de deelgebieden gelijk aan de situatie ervoor.

Om in de deelgebieden¹ (GOS-Gorssel) en 3 (Baarhorsterdijk, Bathmen) voldoende werkruimte te hebben worden mogelijk enkele (loof)bomen gekapt.

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd om tot het wenselijke eindbeeld te komen;

- Maaien grazige vegetatie in wegberm en agrarisch gebied;
- Vellen opgaande beplanting (bomen, struiken, ruigte en sierbeplanting);
- Graven werkgang in bodem;
- Plaatsen damwand in watergang;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

Er worden leidingen gelegd en verwijderd. Het is niet duidelijk wanneer deze activiteiten uitgevoerd gaan worden. Deze activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en natuurgebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen door zaag- en graafwerkzaamheden;
- stof en geluid door bouwwerkzaamheden.

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

Er wordt gewerkt langs zogenaamde tracés. Daarbij wordt beplanting verwijderd en een sleuf gegraven door kraan. Grazige vegetaties en gewas wordt voorafgaand aan de ingreep kort gemaaid. De

invloedsfeer van deze activiteit wordt als lokaal beschouwd. Omdat machines manoeuvreerruimte moeten hebben naast het tracé is de invloedsfeer iets breder dan het tracé zelf. De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit wordt echter als lokaal beschouwd. Dat betekent dat de voorgenomen activiteit geen effect heeft op natuurgebied of soorten buiten het werkgebied/tracé. Tot het tracé wordt de leiding + een strook van 20 m1 aan weerszijden ervan beschouwd. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteit wordt gesteld dat deze geen negatief effect hebben op (grond)waterstromen (zoals kwantitatief als kwalitatief) of andere verstorende invloeden zoals verzuring, vermesting, verlichting, geluid, trillingen e.d.

3.4 Vaststellen onderzoeksgebied

Indien de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit groter is dan het plangebied (zoals bij aantasting (grond)waterstromen of de uitstoot van milieuverontreinigende stoffen), dan dient het effect van deze activiteit onderzocht te worden tot zover het effect merkbaar is. Dan kan het voorkomen dat het onderzoeksgebied groter is dan het plangebied.

In voorliggende situatie is de invloedsfeer lokaal en heeft de activiteit geen effect op gebieden/soorten erbuiten. Het onderzoeksgebied bestaat uit het tracé en een strook van 20m1 aan weerszijden ervan. Indien het tracé in de wegberm langs een weg ligt, dan vervalt de strook aan de wegzijde.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

Er is sprake van graafwerkzaamheden om een gasleiding te leggen/verwijderen, er worden damwanden geplaatst in de Dortherbeek/Nieuwe Schipbeek en op enkele plekken wordt de vegetatie verwijderd en bomen geveld.

4.2 Natura 2000-gebied en Beschermde Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermde Natuurmonumenten wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Van de zeven deelgebieden ligt deelgebied 4 (Ijsseldijk, Eefde) in Natura 2000-gebied (Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel). De overige deelgebieden liggen niet in- of direct naast een Natura 2000-gebied (bron: Provincie Gelderland 2014). Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van de deelgebieden t.o.v. Natura 2000-gebied weergegeven (groen en blauwe arcering).

Ligging van de deelgebieden t.o.v. Natura 2000-gebied. Natura 2000-gebied wordt met de groene- en blauwe kleur aangeduid.

Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden IJssel'

De uiterwaarden IJssel omvatten het merendeel van de buitendijkse delen van het rivierengebieden van de IJssel; de hoofdstroom zelf is niet in het richtlijngebied meebegrensd. Een beperkt deel hiervan is aangemeld onder de Habitatrichtlijn. Een aantal vrijwel onvergraven en reliëfrijke uiterwaarden zoals Cortenoever, Rammelwaard, Ravenswaard en Scherenwelle, vormt hier een kleinschalig oud cultuurlandschap met daarin stroomdalgraslanden, kievitsbloemhooilanden en glanshaverhooilanden. Andere reliëfrijke delen en gebieden die aansluiten op de zandgronden zijn van belang vanwege hardhoutoibos. De IJsselmonding is van belang voor rivierfonteinkruid. De uiterwaarden IJssel is een belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen, kwartelkoning) en drijvende waterplantenvegetaties (zwarte stern). En is daarnaast van enig belang voor soorten van bosrijke watergebieden met voldoende vis (aalscholver, ijsvogel). Ook is het gebied belangrijk als rust- en

foerageergebied voor aalscholver, kleine zwaan, wilde zwaan, kolgans, smient, slobeend, tafeleend, nonnetje, grote zaagbek, meerkoet, kievit, grutto en reuzenstern en van belang voor fuut, kleine zilverreiger, lepelaar, grauwe gans, krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, kuifeend, visarend, slechtvalk, scholekster en tureluur. Voor de wilde zwaan, kolgans, kievit en de grutto is het één van de belangrijkste gebieden in Nederland (bron: Min. EZ).

Effectbeoordeling

Deelgebied IJsseldijk ligt in het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden IJssel'. Dit gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied vanwege de Vogelrichtlijn. De voorgenomen activiteit betreft het plaatsen van een zinker in een watergang. De voorgenomen activiteit heeft behalve een kortsdurend verstorend effect tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied.

Het deelgebied bestaat uit een strook hooiland, agrarische cultuurland (grasland), oever en (droge) slootbedding. De betekenis van het deelgebied voor de duurzame instandhouding van het Natura 2000-gebied is gering. Het deelgebied vormt een ongeschikte broedplaats voor doelsoorten als Kwartelkoning en Grutto en een ongeschikt foerageergebied voor wintergasten zoals ganzen en zwanen. Mogelijk is er sprake van een verstorend effect van de uitgevoerde werkzaamheden op foeragerende ganzen in de winterdag. Dit effect is echter zeer tijdelijk en komt overeen met het regulier beheer van de graslanden in het Natura 2000-gebied. Er is voldoende vergelijkbaar foerageergebied in de directe omgeving beschikbaar.

Er is geen nader onderzoek vereist voor het uitvoeren van de voorgenomen activiteit in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel. Ook is er geen natuurbeschermingsvergunning vereist voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Er worden geen (a)biotische omstandigheden negatief beïnvloed en het eindbeeld is gelijk aan de situatie voor de ingreep. Een mogelijk verstorend effect van de werkzaamheden is zeer lokaal en tijdelijk en komt overeen met het gangbaar agrarisch gebruik.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur in hun provincies. De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in de EHS, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet of zeer beperkt, van belang.

Ligging t.o.v. de EHS

Eén deelgebieden ligt geheel en één deelgebied ligt gedeeltelijk in EHS (bron: Provincie Gelderland). Op onderstaande kaart wordt de EHS in de directe omgeving van het onderzoeksgebied weergegeven.

Ligging van de deelgebieden en de EHS in de omgeving van de deelgebieden.

De deelgebieden 4 en 6 liggen in de Ecologische Hoofdstructuur. Deelgebied 4 (Ijsseldijk) ligt in de EHS-natuur en deelgebied 6 (Peppeldijk) ligt deels in de EHS-natuur. De overige deelgebieden liggen niet in-, of direct naast gronden die tot de EHS behoren.

Detailkaartjes van de ligging van de deelgebieden in/naast de EHS (bron: prov. Gelderland, 2014).

Effectbeoordeling

Eén deelgebied ligt volledig in de EHS –natuur en één deelgebied ligt deels in de EHS-natuur. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en de situatie na de ingreep is gelijk aan de huidige. Door de voorgenomen activiteit worden geen kernkwaliteiten en omgevingscondities van de desbetreffende stroken EHS beïnvloed en er vinden geen zichtbare wijzigen in het landschap plaats. Vanwege het ontbreken van een negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities is geen ontheffing vereist.

4.4 Slotconclusie

Deelgebied IJsseldijk behoort tot Natura 2000-gebied en de EHS en deelgebied Peppeldijk behoort deels tot de EHS. De overige deelgebieden liggen niet in de EHS of Natura 2000-gebied. De situatie na uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden is gelijk aan de situatie ervoor. Er worden geen omgevingscondities of kernkwaliteiten van de EHS aangetast. De duurzame instandhouding van het Natura 2000-gebied wordt niet negatief aangetast. Er is uitsluitend sprake van een mogelijk verstorend effect tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden. Dit verstorend effect is tijdelijk- en lokaal. Afhankelijk van de tijd van het jaar waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden, kunnen de werkzaamheden in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel een verstorend effect hebben op foeragerende ganzen (wintermaanden). Vanwege het lokale effect, de korte duur van de werkzaamheden (enkele dagen) en de beschikbaarheid van voldoende geschikt foerageergebied in de directe omgeving, wordt gesteld dat de voorgenomen activiteit geen negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 12 juni 2014 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt, droog, temperatuur 24 °C en een zwak zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 12 juni 2014, uitgevoerd door een ervaren veldbioloog;
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2014)
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is geschikt voor floristisch onderzoek. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan verder een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf-, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en hollen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in natuurlijke hollen zijn visueel geïnspecteerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren. Op basis van de bouwstijl, gebruikte materialen, staat van onderhoud en de landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied, kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen, al bepaalt het weer tijdens het onderzoek sterk de trefkans op het waarnemen van reptielen. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar reptielen (half bewolkt met af en toe felle zonnige opklaring). Op basis van

landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van dagvlinders. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar dagvlinders omdat het onderzoek buiten de vliegtijd van sommige soorten is uitgevoerd. Ook speelt het weer tijdens het onderzoek een grote rol in de trefkans op het waarnemen van vlinders. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar dagvlinders. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar libellen omdat de onderzoeksperiode buiten de vliegtijd van de sommige libellensoorten valt. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar libellen. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied voor beschermde soorten is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtige. Onderzoek naar vissen wordt nauwelijks beïnvloed door weersomstandigheden. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Dagvlinders;
- Reptielen;

Mogelijk komen de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- Vissen en kreeftachtigen;
- Vaatplanten;
- Grondgebonden zoogdieren;
- Vogels;
- Amfibieën;
- Vleermuizen (boombewonende soorten)

5.3 Resultaten

Planten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten aangetroffen. Het merendeel van de deelgebieden bestaat uit berm/maaipad, intensief beheerd agrarische cultuurland (grasland en akker) siertuin en erfverharding/verharde weg/zandweg. Slechts in enkele deelgebieden is sprake van (deels) een natuurlijke vegetatie zoals de houtwal in deelgebied 5.

Broedvogels

Het is aannemelijk dat er ieder voortplantingsseizoen vogels nestelen in de beplanting (grazige vegetatie, ruigte, struiken en bomen) in sommige deelgebieden. Er zijn geen soorten waargenomen waarvan de nesten of het functionele leefgebied jaarrond beschermd zijn en de deelgebieden vormen een ongeschikte habitat voor deze soorten. In de meeste deelgebieden lijkt de aanwezigheid van broedvogels uitgesloten vanwege de ongeschiktheid van de biotoop. Het is zeer aannemelijk dat er vogels nestelen in de ruigte in de houtwal in deelgebied 5, in enkele nestkastjes in de bomen in deelgebied 1 en mogelijk in de rozenbottelaanplant in deelgebied 7. Er zijn geen vogelnesten aangetroffen in de te vellen bomen op en naast het GOS-terrein.

Zoogdieren; vleermuizen

Er zijn geen vleermuizen waargenomen in het onderzoeksgebied en er zijn geen sporen gevonden die op de aanwezigheid van een verblijfplaats in één van de deelgebieden duiden. Verblijfplaatsen van vleermuizen (zoals holen in oude bomen of gebouwen) zijn niet aangetroffen en gelet op de aard van de deelgebieden, is het niet aannemelijk dat deze aanwezig zijn in de deelgebieden. De meeste in de deelgebieden aanwezige bomen zijn te jong (te dun) om natuurlijke holen te bezitten. De bomen in de houtwal in deelgebied 5 zijn visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van natuurlijke holen. Deze zijn niet aangetroffen.

Het is aannemelijk dat alle deelgebieden tot foerageergebied van vleermuizen behoren. Soorten als de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis foerageren langs bomenrijen en kronen van solitaire loofbomen, terwijl de laatvlieger dit combineert met de open delen. Het is aannemelijk dat er water- en mogelijk meervleermuizen foerageren boven de Nieuwe Schipbeek. Gelet op de beperkte oppervlakte van de deelgebieden, de inrichting en het gevoerde beheer, dan is de betekenis van de deelgebieden als foerageergebied vrij beperkt.

Sommige vleermuissoorten gebruiken lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de kolonie. Het is niet uitgesloten dat er vliegroutes door/langs sommige deelgebieden lopen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten waargenomen. Gelet op de ligging van de deelgebieden in het buitengebied, de inrichting en het gevoerde beheer, dan vormen de deelgebieden mogelijk een geschikte habitat voor bepaalde algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als haas, konijn, ree, marterachtigen en egel. Deze soorten hebben geen vaste verblijfplaats in het gebied. Zij gebruiken de deelgebieden om te foerageren of als verbindingszone tussen verblijf- en foerageergebied.

Amfibieën & reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. Het onderzoeksgebied vormt een ongeschikte habitat voor reptielen maar een geschikte (land)habitat voor sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten als groene kikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Mogelijk wordt deelgebied 6 benut als voortplantingslocatie door de gewone pad en

kleine watersalamander. Verschillende deelgebieden worden vermoedelijk benut als foerageergebied. Het gaat daarbij om kleine aantallen.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebieden geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

De meeste deelgebieden vormen een ongeschikte habitat voor vissen en kreeftachtigen, maar de deelgebieden 6 (Peppeldijk) en 3 (Baarhorsterdijk) vormen een geschikte habitat voor vissen en kreeftachtigen. Het is niet uitgesloten dat beschermde vissoorten als aal, bittervoorn, grote- en kleine modderkruiper in deze deelgebieden voorkomen. Gelet op de aquatische kwaliteiten van de beide watergangen dan behoren deze vermoedelijk niet tot het normale verspreidingsgebied, maar de aanwezigheid van solitaire dieren is niet uitgesloten.

5.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zullen dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' en de 'Gedragscode voor Waterschappen zijn'. Beide gedragscodes geven aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Flora

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde plantensoorten en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Het is mogelijk dat er tijdens het voortplantingsseizoen in sommige deelgebieden vogels nestelen, specifiek in het struweel in de houtwal van deelgebied 5, de rozenbottelbepanting in deelgebied 7 en in een nestkast in deelgebied 1. Er nestelen uitsluitend vogelsoorten in deze deelgebieden waarvan de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Geen van de deelgebieden vormt een essentieel onderdeel van een beschermd functioneel leefgebied.

Werkzaamheden die leiden tot het verstoren van bezette nesten of het verwonden/doden van (jonge) vogels dienen buiten de voortplantingstijd uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de werkzaamheden uit te voeren is augustus-maart.

Gelet op de aard van de activiteit, kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren, verwonden of doden van vogels. De voorgenomen activiteit wordt namelijk niet beschouwd als een in de wet genoemd 'wettelijk belang'.

Zoogdieren; vleermuizen

Om het effect van de voorgenomen ingreep op het leefgebied van vleermuizen volledig te kunnen toetsen, moet onderscheid gemaakt worden in de functie die het onderzoeksgebied kan hebben voor vleermuizen. We onderscheiden de volgende functies; vaste verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute.

Functionaliteit als verblijfplaats

Er zijn in het onderzoeksgebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het plangebied als foerageergebied. Verschillende deelgebieden vormen een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Door uitvoering van de voorgenomen plannen wordt deze functie niet aangetast, mits de werkplaatsen niet fel en langdurig verlicht worden met kunstlicht buiten de daglichtperiode (in het bijzonder de Nieuwe Schipbeek; deelgebied 3). Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het is mogelijk dat sommige deelgebieden onderdeel uitmaken van een vliegroute van vleermuizen. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft daarom geen negatief effect op eventuele vliegroutes van vleermuizen buiten het onderzoeksgebied. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen omdat de functie van de vliegroute niet wordt aangetast, mits de werkplekken niet fel- en langdurig verlicht worden buiten de daglichtperiode. Het plaatsen van damwanden in de Nieuwe Schipbeek leidt niet tot een dusdanig negatief effect dat een eventuele vliegroute verloren gaat. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een geschikte habitat voor sommige algemene- en weinig kritische soorten zoogdieren. Deze soorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor het verstoren, verwonden en doden van deze soorten geldt een algemene vrijstelling. Specifieke maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht zijn niet nodig omdat deze soorten incidenteel en in lage aantallen in het gebied voorkomen. Daarbij komt dat de mogelijk aanwezige grondgebonden zoogdieren doorgaans erg mobiel zijn en het terrein verlaten zodra werkzaamheden uitgevoerd worden. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën en reptielen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van reptielen, maar vermoedelijk wel van amfibieën. Waarschijnlijk komen er alleen soorten in de deelgebieden voor die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Voor het verstoren, verwonden en doden van deze soorten geldt een algemene vrijstelling. In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd om alle grazige vegetaties (kort) te maaien voordat deze bereden worden door voertuigen of bedekt worden met zand. Korte vegetaties worden fel bescheten door de zon, waardoor deze (overdag) ongeschikt zijn als leefgebied voor amfibieën. Om amfibieën in winterrust niet te verstoren (waardoor deze vermoedelijk sterven), wordt geadviseerd om de zinkers buiten de winterperiode aan te leggen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Dagvlinders

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor beschermde dagvlindersoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor beschermde libellensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

De inrichting en het gevoerde beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor beschermde kever- en mierensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

De aanwezigheid van beschermde vissoorten in sommige deelgebieden kan niet uitgesloten worden. Vissen zijn mobiel, waardoor vervolgonderzoek in de plek waar de ingreep plaats vindt, mogelijk weinig bruikbare informatie oplevert. Door te werken met damwanden en de aanwezige vissen (en andere dieren) handmatig over te zetten in het water ernaast worden de dieren niet verwond of gedood en is er slechts sprake van een éénmalige verstoring. Wij achten een overtreding van de Ff-wet daarbij niet aan de orde. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	Geen
Broedvogels tijdens	div. soorten.	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen,</i>	Bomen en beplanting

broedseizoen (1)		<i>vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren</i>	rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels.
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	Onbekend	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Dagvlinders	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Libellen	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

* *Toelichting verbodsbepalingen tabel:*

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

5.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zullen dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' en de 'Gedragscode voor Waterschappen zijn'. Beide gedragscodes geven aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Voorliggende rapportage beschrijft het mogelijke effect van de aanleg en verwijderen van gasleiding op zeven locaties in het buitengebied ten noorden van Zutphen op beschermde soorten. De meeste werkzaamheden vinden plaats in verharding, wegbermen, siertuin en agrarisch cultuurlandschap. Bij twee locaties is sprake van de aanleg van een tijdelijke werkgang d.m.v. damwand in een beek/sloot en één locatie bevindt zich in een extensief beheerde uiterwaard. De meeste deelgebieden vormen een ongeschikte habitat voor beschermde soorten zoals vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet. Het is niet uitgesloten dat sommige meer algemene- en weinig kritische soorten zoals vermeld in tabel 1 in de deelgebieden voorkomen. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor art. 8-13 van de Ff-wet. De aanwezigheid van bezette vogelnesten kan in een aantal deelgebieden niet uitgesloten worden. Bezette vogelnesten kunnen aanwezig zijn in grazige vegetatie, bomen en struiken. Gelet op de aard van de voorgenomen activiteit kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren van bezette nesten en het verwonden/doden van vogels. Geadviseerd wordt om (natuurlijke) grazige vegetaties en opgaande beplanting te rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is augustus-maart.

Door de voorgenomen activiteit wordt het functionele leefgebied van vleermuizen niet negatief beïnvloed, mits de genoemde werkwijze gevolgd wordt (geen langdurige- en felle verlichting buiten de daglichtperiode, in het bijzonder de Nieuwe Schipbeek).

Voor alle soorten geldt een algemene zorgplicht om te voorkomen dat soorten onnodig lijden of gedood worden. Om aan de algemene zorgplicht te kunnen voldoen wordt geadviseerd om alle grazige vegetaties voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden kort te maaien (niet klepelen) en het maaisel af te voeren. Dit maakt deze plekken ongeschikt voor kleine zoogdieren en amfibieën. Om amfibieën in winterrust niet te storen wordt geadviseerd om de zinkers aan te brengen buiten de winterperiode.

Op één locatie na, liggen alle deelgebieden buiten Natura 2000-gebied en op twee locaties na, liggen alle deelgebieden buiten de EHS. Door de

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of direct naast een beschermd natuurgebied of de EHS. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van beschermd natuurgebied of de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Waters												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Voor andere activiteiten dient een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.